

Братель Сергій Григорович,
начальник відділу організації науково-
дослідної роботи Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

**ДЕТЕРМІНАЦІЯ ТЕРМІНІВ «ЮРИДИЧНА ПРОЦЕДУРА»
ТА «АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА»**

Процедура тлумачиться як офіційно встановлений чи прийнятий за звичаєм порядок, послідовність дій для здійснення або оформлення якихось справ, в той час як процесом вважають визначений законом порядок діяльності слідчих і судових органів при розслідуванні та розгляді кримінальних та інших справ, а також сам розгляд справи судом [1]. Отже, процедура

передбачає впорядковані, послідовні дії, спрямовані на досягнення певної мети (оформлення, виконання, здійснення, обговорення якої-небудь справи).

Процедуру слід розглядати крізь призму суспільних відносин, тобто послідовні дії, які складають процедуру, повинні врегульовуватися визначеними нормами права і спрямовуватися на досягнення правового результату, який відображається в певних правових наслідках. У теорії та практиці юридичну процедуру визначають як систему послідовних правових відносин, спрямованих на досягнення правового результату, що виражається у формуванні норм, зміні або припиненні певних правовідносин, запобігання правопорушенням.

Юридична процедура є особливим нормативно встановленим порядком здійснення юридичної діяльності, що забезпечує реалізацію норм матеріального права й матеріальних правовідносин, який охороняється від порушення правовими санкціями [2, с. 22].

Будь-які процедури юридичного характеру спрямовані на розв'язання індивідуальних адміністративних справ, які, в свою чергу, є сукупністю юридичних документів, на підставі яких державний орган підтверджує права, обов'язки приватних осіб або факти, дії, події чи санкціонує, веде реєстрацію таких фактів, дій, здійснює контроль, перевірку та інші процедури.

Н.І. Матузов і А.В. Малько визначають юридичну процедуру як особливий нормативний порядок здійснення юридичної діяльності, тобто визначену юридичну форму, а також організуючий засіб забезпечення непримусової реалізації права [3, с. 671].

У свою чергу, адміністративна процедура визначається як особливий порядок вчинення певних дій, які мають юридичне значення і наслідки, причому зазначений порядок має чітко визначену форму та зміст.

Адміністративна процедура характеризується низкою рис: складається із певної послідовності дій суб'єктів юридичної процедури, в результаті чого досягається певний результат; діє в межах адміністративних правовідносинах та має особливе

практичне значення при досягненні визначеного результату; має чітку регламентуючу форму, діє на підставі норм права; порядок здійснення адміністративної процедури регламентується відповідними процедурними нормами права; призводить до виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин; має інтелектуально-вольовий характер; результатом здійснення юридичної процедури є реалізація прав, свобод, законних інтересів суб'єкта права або виконання юридичних обов'язків; підсумком є прийняття адміністративного акту.

На нашу думку, адміністративну процедуру слід вважати видом соціальної процедури, що регламентується відповідними процедурними нормами права, має офіційний правовий характер, складається із певної послідовності дій, в результаті чого досягається певний результат у вигляді прийняття, зміни чи припинення правовідносин. Тобто адміністративні процедури мають нормотворчий та правозастосовний характер.

Проводячи паралель між адміністративною та юридичною процедурами, можна виокремити такі ознаки: вони передбачають послідовність дій об'єднаних спільною метою, яка регулюється нормами права та структурована відповідними правовідносинами, мають ієрархічну структуру та обслуговуючий характер, а також завжди знаходяться у динаміці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. - К. : Гол. ред. Укр. радян. енциклоп., 1974. - 776 с.
2. Васильев А. М. О правоприменении в процессуальной сфере. Проблемы соотношения материального и процессуального права / А. М. Васильев. - М. : Юрид. лит., 1980. - 256 с.
3. Малько А. В. Теория государства и права : [учеб.] / А. В. Малько, Н. И. Матузов. - М. : Юристъ, - 2004. - 541 с.